

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2020–2023 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lazdijų rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2020–2023 metų programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“, Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 2-185 „Dėl savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijų parvirtinimo“, ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą.

2. Programa skirta korupcijos prevencijai Lazdijų rajono savivaldybėje (toliau – Savivaldybė), Savivaldybės biudžetinėse ir viešosiose įstaigose (toliau – Įstaigos), kurių savininkė yra Savivaldybė, užtikrinti.

3. Programa grindžiama korupcijos prevencija, visuomenės bei Savivaldybės ir Įstaigų darbuotojų antikorporciniu švietimu ir mokymu, siekiant kompleksiskai šalinti šio neigiamo socialinio reiškinių priežastis ir sąlygas, ugdyti nepakantumą šiam reiškiniui ir atgrasinti asmenis nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo bei kitų veiksmų, kurie didina korupcijos sklaidą, atlikimo.

4. Programoje vartojamos sąvokos atitinka teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

5. Programos strateginės kryptys – korupcijos prevencija ir antikorporcinis švietimas.

6. Programa parengta 4 metų laikotarpiui. Programoje numatytų priemonių vykdymą kontroliuoja Savivaldybės tarybos sprendimu sudaryta Lazdijų rajono savivaldybės antikorporcijos komisija (toliau – Komisija).

II. APLINKOS ANALIZĖ

7. „Transparency International“ (TI) Korupcijos suvokimo indekso (KSI) 2018 m. tyrime, Europos valstybių vidutinis balas buvo 66, Lietuvai buvo skirta 59 balai iš 100 galimų ir 38 vieta 180 šalių sąrašė. Nuo 2012 metų Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas beveik kiekvienais metais gerėja, 2012 m. buvo skirta 54 balai, o 2018 m. jau 59 balai.

8. Savivaldybėje veikia antikorupcinius teisės aktus atitinkanti korupcijos prevencijos sistema – vykdomi teisės aktų reikalavimai, vyksta antikorupcinis švietimas ir informavimas, sudaryta nuolatinė Lazdijų rajono savivaldybės antikorupcijos komisija.

9. Pagal Lietuvos korupcijos žemėlapiu 2019 duomenis matyti, kad tiek gyventojai, tiek įmonės korupciją įvardija kaip vieną iš rimčiausių problemų Lietuvoje (pagal svarbą korupcija užima 4 vietą).

10. 2018 metais „Transparency International“ atlikto Savivaldybių skaidrumo tyrimo duomenimis, Lazdijų rajono savivaldybė surinko 75 balus iš 100 bei kartu su dar trimis savivaldybėmis užėmė aukštą – 8 vietą tarp skaidriausių savivaldybių.

11. Specialiųjų tyrimų tarnybos analitinės antikorupcinės žvalgybos specialistai 2018 m. nustatė visų 60 Lietuvos savivaldybių administracijų nepotizmo intensyvumo rodiklius. Analizės metu nustatyta, kad pagal nepotizmo intensyvumą Lazdijų rajono savivaldybės administracija užima 7 vietą.

12. Lazdijų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. kovo 10 d. sprendimu Nr. 5TS-385 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2016–2018 metų programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano“ buvo patvirtinta Lazdijų rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2016–2018 metų programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas.

13. Pagal nustatytus kriterijus įgyvendinta didžioji dalis Lazdijų rajono savivaldybės 2016–2018 metų korupcijos prevencijos programos priemonių.

14. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas 2019 m. atliktas Savivaldybės veiklą interesų konfliktų valdymo srityje.

15. Išanalizavus korupcijos pasireiškimo tikimybę 2019 m. Lazdijų rajono savivaldybėje, matyti, kad korupcijos pasireiškimo rizika išlieka viešųjų ir privačių interesų derinimo bei korupcijos prevencijos viešinimo srityse.

16. STT, susipažinusi su išvadomis dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės 2016 m., 2017 m., 2018 m., 2019 m. korupcijos rizikos analizės nusprendė neatlikti.

17. Vykdamas antikorupcinę veiklą, Lazdijų rajono savivaldybėje:

17.1. kasmet atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas;

17.2. vykdomas kreipimasis į STT dėl informacijos apie asmenis, siekiančius eiti arba einančius vadovaujančias pareigas Savivaldybės administracijoje bei biudžetinėse ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra Savivaldybė;

17.3. Savivaldybės interneto svetainėje skelbiama informacija apie rengiamus, teikiamus tvirtinti, parengtus detaliuosius ir specialiuosius planus bei kita informacija, susijusi su teritorijų planavimu;

17.4. įdiegta ir sėkmingai funkcionuoja „vieno langelio“ principu veikianči fizinių ir juridinių asmenų aptarnavimo, teikiant viešąsias paslaugas, sistema;

17.5. įdiegta Kokybės vadybos sistema, parengti ir patvirtinti savivaldybės administracijos kokybės politika bei tikslai, procesų aprašai;

17.6. Savivaldybės interneto svetainėje skelbiama informacija apie viešuosius pirkimus, vykdomus atviro ir supaprastinto atviro konkurso būdu, mažos vertės pirkimo apklausos būdu bei pirkimus vykdomus per centrinę perkančiąją organizaciją;

17.7. Savivaldybės interneto svetainėje bei spaudoje teisės aktų nustatyta tvarka skelbiama informacija apie turto privatizavimą, licencijų ir leidimų išdavimą, papildymą, patikslinimą, sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą, galiojimo panaikinimą, turto privatizavimą ir nuomą;

17.8. visi Savivaldybės bei Įstaigų teisės aktų projektai ir kiti dokumentai rengiami, derinami ir registruojami kompiuterizuotoje dokumentų valdymo sistemoje;

17.9. interneto tinklalapyje skelbiami Savivaldybės tarybos, mero ir administracijos direktoriaus priimti norminiai teisės aktai;

17.10. Savivaldybės interneto tinklalapio skiltyje „Korupcijos prevencija“ skelbiama su korupcijos prevencija susijusi informacija;

17.11. Savivaldybės interneto tinklalapyje skelbiama kita aktuali informacija, susijusi su Savivaldybės veikla.

III. PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

18. Pirmasis programos tikslas – didinti sprendimų ir procedūrų skaidrumą, mažinti korupcijos prielaidas Lazdijų rajono savivaldybėje.

1 uždavinys. Didinti sprendimų ir procedūrų skaidrumą, viešumą ir atskaitingumą gyventojams, įstaigų vadovų ir darbuotojų atsparumą korupcijai.

2 uždavinys. Mažinti korupcijos pasireiškimo prielaidas, mažinant administracinę našą paslaugų gavėjams ir kitiems subjektams bei gerinant administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo kokybę.

19. Antrasis programos tikslas – didinti nepakantumą korupcijai, skatinti visuomenę įsitraukti į antikorupcinę veiklą.

1 uždavinys. Vykdyti gerosios praktikos priemones ir bendradarbiauti su kitomis institucijomis korupcijos prevencijos srityje.

2 uždavinys. Vykdyti antikorupcinį švietimą.

20. Programos rezultatyvumas nustatomas vadovaujantis šiais tikslo rezultato kriterijais:

20.1. Gyventojų (apklausos duomenimis) pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis didėjimas 10 proc.

20.2. Gyventojų (apklausos duomenimis) pasitenkinimo aptarnavimu ir komunikacija savivaldybės administracijoje padidėjimas 10 proc.

20.3. Asmenų (apklausos duomenimis), davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas, sumažėjimas 10 proc.

20.4. Savivaldybės administracijos darbuotojų, išklausiusių mokymus korupcijos prevencijos ir profesinės etikos temomis skaičius, 30 proc.

IV. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, FINANSAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, ATSKAITOMYBĖ, KONTROLĖ, KEITIMAS, PAPILDYMAS IR ATNAUJINIMAS

21. Programai įgyvendinti sudaromas Programos įgyvendinimo priemonių planas, kurio priemonių įvykdymo laikotarpis sutampa su Programos įgyvendinimo pradžia ir pabaiga.

22. Programoje numatytas priemonės įgyvendina Savivaldybės administracijos direktorius ir Programos įgyvendinimo priemonių plane nurodyti vykdytojai.

23. Programos priemonių vykdytojai kiekvienais metais iki vasario 1 dienos pateikia už Programos įgyvendinimo koordinavimą atsakingam asmeniui – Savivaldybės administracijos Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus specialistui, kuriam pagal pareigybės aprašymą priskirtos funkcijos, susijusios su korupcijos prevencija, informaciją apie priemonių vykdymą, jų veiksmingumą ir pasiektus rezultatus.

24. Už Programos įgyvendinimo koordinavimą atsakingas asmuo apibendrina informaciją apie Programos priemonių vykdymą ir kiekvienais metais iki kovo 1 dienos teikia išvadą Komisijai ir Savivaldybės administracijos direktoriui apie priemonių įgyvendinimą, jų veiksmingumą ir rezultatų pasiekimą.

25. Antikorupcijos komisija pateiktas išvadas įvertina ir teikia Savivaldybės tarybai Programos ir jos priemonių įgyvendinimo plano vykdymo ataskaitą. Už Programos priemonių įgyvendinimą Komisija atsiskaito Savivaldybės tarybai kiekvienais metais iki kovo 15 dienos.

26. Atsižvelgiant į teisės aktų, reglamentuojančių korupcijos prevenciją, pakeitimus, kompetentingų institucijų išvadas ir rekomendacijas, Komisijos veiklos ir programos įgyvendinimo ataskaitą ar sociologinių tyrimų rezultatus, kitą reikšmingą informaciją, Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas gali būti keičiami, papildomi ir atnaujinami Savivaldybės tarybos sprendimu iki einamųjų metų IV ketvirčio pabaigos.

27. Savivaldybės biudžetinės ir viešosios įstaigos, kurių savininkė yra Savivaldybė, juridiniai ir fiziniai asmenys, bendruomenės ir nevyriausybinų organizacijų atstovai, gyventojai gali nuolat

teikti savo pasiūlymus dėl Programos ir priemonių plano keitimo ar (ir) papildymo už Programos įgyvendinimo koordinavimą atsakingam asmeniui, Komisijai, savivaldybės administracijos direktoriui.

28. Programa finansuojama iš Savivaldybės biudžeto asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių.

29. Prireikus atskiroms korupcijos prevencijos priemonėms įgyvendinti gali būti numatytas papildomas finansavimas.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Programa ir Programos įgyvendinimo priemonių planas skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje www.lazdijai.lt.

**LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2020–2023 M. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO
PRIEMONIŲ PLANAS**

Pirmasis programos tikslas – didinti sprendimų ir procedūrų skaidrumą, mažinti korupcijos prielaidas Lazdijų rajono savivaldybėje
<i>Tikslo rezultato kriterijai:</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gyventojų apklausos duomenimis, pasitenkinimo aptarnavimu ir komunikacija savivaldybės administracijoje padidėjimas 10 proc. 2. Gyventojų apklausos duomenimis, pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis didėjimas 10 proc.
1 uždavinys. Didinti sprendimų ir procedūrų skaidrumą, viešumą ir atskaitingumą gyventojams, įstaigų vadovų ir darbuotojų atsparumą korupcijai.

Eil. Nr.	Problema	Priemonė	Vykdytojas (-ai)	Įvykdy- mo terminas	Laukiamo rezultato vertinimo kriterijai
1.	Didžioji dalis gyventojų neigiamai vertina valdžios bendravimą su gyventojais, jų priimtus sprendimus, tvirtinamas programas, vykdomus projektus	Organizuoti gyventojų įtraukimą į svarbiausių Savivaldybės sprendimų projektų svarstymą ir pasiūlymų teikimą. Vykdyti gyventojų apklausas	Komunikacijos ir dokumentų valdymo skyrius	2020–2023 m. Iki kiekvienų metų IV ketv. pabaigos	Gyventojų pateiktų pasiūlymų skaičius Atliktų apklausų skaičius ≥ 3 vnt.
2.	Korupcijos rizika vykdant didelės vertės viešuosius pirkimus	Vertinti viešųjų pirkimų konkursų sąlygas, kai prekių, darbų ar paslaugų kaina didesnė nei 1 000 000 eurų (be PVM).	Antikorupcijos komisija	Prieš konkursų skelbimą	Įvertintų viešųjų pirkimų konkurso sąlygų skaičius, procentais (100 proc.)
3.	Asmenų nepasitenkinimas teikiamomis Savivaldybės paslaugomis gali sudaryti prielaidas korupcijos atsiradimui	Įstaigos interneto svetainėje bei telefonu sudaryti galimybę įstaigos teikiamų viešųjų paslaugų, administruojamų viešųjų paslaugų ir (arba) teikiamų administracinių paslaugų vartotojams balsuojant ir (arba) komentuojant įvertinti paslaugų kokybę	Savivaldybės administracijos Informacinių technologijų skyrius	Iki kiekvienų metų IV ketv. pabaigos	Organizuotas paslaugų kokybės vertinimas, apibendrinti rezultatai, parengti pasiūlymai ir pateikti Savivaldybės administracijos direktoriui
4.	Reikia skatinti Savivaldybės valstybės tarnautojų ir jiems prilygintų asmenų sąžiningumą,	Nuolat tikrinti, kad visi valstybės tarnautojai ir jiems prilyginti asmenys būtų užpildę privačių interesų	Savivaldybės administracijos Teisės, personalo	2020–2023 m.	100 proc. valstybės tarnautojų ir jiems prilygintų asmenų laiku

Eil. Nr.	Problema	Priemonė	Vykdytojas (-ai)	Įvykdy- mo terminas	Laukiamo rezultato vertinimo kriterijai
	veiklos skaidrumą, užtikrinti tinkamą viešųjų ir privačių interesų derinimą	deklaracijas, periodiškai juos informuoti apie pareigą deklaruoti pasikeitusius duomenis	ir civilinės metrikacijos skyriaus vyr. specialistas		pateikę privačių interesų deklaracijas ir apie tai informavę administracijos direktoriaus įgaliotą valstybės tarnautoją
5.	Savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymas	Atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą teisės aktų nustatyta tvarka	Savivaldybės administracijos Centralizuotas savivaldybės vidaus audito skyrius	Iki kiekvienu metų III ketv. pabaigos	Įvertintų Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ar Savivaldybės įstaigų veiklos sričių skaičius (ne mažiau kaip 1 per metus)
2 uždavinys. Mažinti korupcijos pasireiškimo prielaidas mažinant administracinę našą paslaugų gavėjams ir kitiems subjektams bei gerinant administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo kokybę					
6.	Administracinė naša ir asmenų nepasitenkinimas teikiamomis Savivaldybės įstaigų paslaugomis gali sudaryti prielaidas korupcijos atsiradimui	Parengti ir įgyvendinti priemones, sumažinančias administracinę našą Atlikti asmenų pasitenkinimo administracinėmis ir viešosiomis paslaugomis tyrimą	Savivaldybės administracijos skyrių vedėjai Komunikacijos ir dokumentų valdymo skyrius	Iki kiekvienu metų IV ketv. pabaigos 2020–2023 m.	Parengtos ir įgyvendintos priemonės administracinės naštos mažinimui, ≥ 8 vnt. (≥ 2 vnt. per metus) Nustatytas asmenų pasitenkinimas teikiamomis administracinėmis ir viešosiomis paslaugomis
Antrasis programos tikslas – didinti nepakantumą korupcijai, skatinti visuomenę įsitraukti į antikorupcinę veiklą					
<i>Tikslo rezultato kriterijai:</i>					
1. Asmenų, apklausos duomenimis, davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas, sumažėjimas 10 proc.					
2. Savivaldybės administracijos darbuotojų, išklausių mokymus korupcijos prevencijos ir profesinės etikos temomis skaičius, 30 proc.					

Eil. Nr.	Problema	Priemonė	Vykdytojas (-ai)	Įvykdy- mo terminas	Laukiamo rezultato vertinimo kriterijai
1 uždavinys. Vykdyti gerosios praktikos priemones ir bendradarbiauti su kitomis institucijomis korupcijos prevencijos srityje.					
7.	Galimi interesų konfliktai asmenims, dalyvaujantiems Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais sudaromų komisijų ir darbo grupių darbe	Periodiškai informuoti darbuotojus apie pareigą nusišalinti nuo klausimų, keliančių interesų konfliktą, svarstymo ir sprendimų priėmimo, teikti Administracijos direktoriui informaciją apie asmenis, kuriems vykdant tarnybinę veiklą gali kilti interesų konfliktas	Savivaldybės administracijos Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus vyr. specialistas	2020–2023 m.	Ne mažiau kaip 1 pranešimas per metus Savivaldybės administracijos darbuotojams apie pareigą nusišalinti nuo klausimų, keliančių interesų konfliktą, svarstymo ir sprendimų priėmimo
8.	Nėra patvirtinti sąrašai pareigybių, kurias atitinkamojoje institucijoje, įstaigoje einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus	Patvirtinti sąrašą pareigybių, kurias atitinkamojoje institucijoje, įstaigoje einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus	Savivaldybės įstaigų ir įmonių vadovai	2020–2023 m.	Patvirtinta sąrašai pareigybių, kurias atitinkamojoje institucijoje, įstaigoje einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus
9.	Trūksta bendradarbiavimo tarp institucijų, nevyriausybinių organizacijų ir verslo, antikorporcinių iniciatyvų ir pastangų mažinant prielaidas korupcijai atsirasti	Bendradarbiauti ir keistis informacija korupcijos prevencijos srityje su kompetentingomis valstybės ir nevalstybinėmis institucijomis bei verslo subjektais	Antikorupcijos komisija	Iki kiekvienų metų IV ketv. pabaigos	Bendradarbiavimo iniciatyvų skaičius, ne mažiau kaip 4
10.	Interneto svetainėse nėra informacijos apie korupcijos prevenciją	Įpareigoti Savivaldybės įstaigų ir įmonių, turinčių interneto svetaines, vadovus sukurti svetainės skyrių „Korupcijos prevencija“ ir skelbti reikalingą informaciją	Savivaldybės įstaigų ir įmonių vadovai	Iki 2021 m.	Savivaldybės įstaigose ir įmonėse, turinčiose interneto svetaines, sukurta svetainės skyrius „Korupcijos prevencija“ ir skelbiama informacija

Eil. Nr.	Problema	Priemonė	Vykdytojas (-ai)	Įvykdy- mo terminas	Laukiamo rezultato vertinimo kriterijai
2 uždavinys. Vykdyti antikorupcinį švietimą.					
11.	Asmenys nesugeba tinkamai nustatyti interesų konfliktų, korupcijos atvejų	Organizuoti mokymus viešų – privačių interesų, profesinės etikos ir korupcijos tematika Savivaldybės politikams, Savivaldybės administracijos darbuotojams, Savivaldybės įstaigų ir kontroliuojamų įmonių darbuotojams, Švietimo įstaigų vadovams ir jų pavaduotojams	Antikorupcijos komisija, Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyrius	2020–2023 m.	Mokymo renginių ir juose dalyvavusių asmenų skaičius (ne mažiau kaip 2 mokymo renginiai, ne mažiau kaip 70 juose dalyvavusių asmenų)
12.	Ankstyvo korupcijos problemos suvokimo stoka	Skatinti švietimo įstaigas įgyvendinti antikorupcinio švietimo programas, organizuoti renginius, skatinti mokinius domėtis korupcijos prevencija ir pilietiškumo ugdymu Organizuoti mokytojams mokymus korupcijos prevencijos tematika	Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Savivaldybės švietimo įstaigos	Iki kiekvienų metų IV ketv. pabaigos Iki kiekvienų metų IV ketv. pabaigos	Surengtų renginių skaičius (ne mažiau kaip 5), mokinių, supažindintų su antikorupcijos iniciatyvomis ir korupcijos grėsmėmis, skaičius (ne mažiau kaip 150 dalyvavusių asmenų) Mokytojai išklaušę mokymus, korupcijos prevencijos tema (≥ 25 mokytojai per metus)

Eil. Nr.	Problema	Priemonė	Vykdytojas (-ai)	Įvykdy- mo terminas	Laukiamo rezultato vertinimo kriterijai
13.	Šalies mastu padaugėjo gaunamų skundų ir pranešimų apie galimai neskaidrią ir netinkamą ikimokyklinio ugdymo įstaigų veiklą	Inicijuoti pasitarimus su švietimo įstaigų vadovais dėl veiklos skaidrumo, atsparumo korupcijai ir kitiems teisės pažeidimams	Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyrius	Iki kiekvienų metų IV ketv. pabaigos	Inicijuotas pasitarimas su švietimo įstaigų, vykdančių ikimokyklinį ugdymą, vadovais, ne mažiau kaip 1 per metus
14.	Visuomenė nepakankamai įtraukiama į antikorupcinę veiklą	Sudaryti galimybę Savivaldybės bendruomenei Savivaldybės interneto svetainėje, skiltyje „Korupcijos prevencija“ pateikti pastabas ir pasiūlymus dėl Savivaldybės korupcijos prevencijos programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano įgyvendinimo	Savivaldybės administracijos Informacinių technologijų skyrius, Antikorupcijos komisija	2020–2023 m.	Pareikštų internetinėse svetainėse pasiūlymų, pastebėjimų ir komentarų skaičius